

PROJECTES DE TREBALL DINS L'AULA

Globalització d'aprenentatges al col·legi públic "Es Pont"

La globalització dels aprenentatges, és un tema de reflexió i pràctica educativa que torna a estar d'actualitat amb l'inici de la Reforma Educativa.

No obstant, si analitzam la pràctica educativa ens trobam amb distints models de globalització.

La més generalitzada és la que fa coincidir les distintes matèries disciplinaries per tractar un determinat tema, realitza per tant un procés sumatori.

La globalització per interdisciplinarietat parteix de l'interès dels professors per coordinar-se, amb l'objectiu que els alumnes descobreixin que els distints temes estan relacionats. Malgrat tot cada professor segueix donant la seva visió del tema i l'estudiant segueix sumant informacions de distints àmbits.

La globalització com estructura psicològica de l'aprenentatge parteix de l'enfocament constructivista de l'aprenentatge i procura que aquest sigui significatiu, és a dir que pretén connectar i partir del que l'alumne ja sap per després passar a investigar i descobrir nous coneixements. A diferència de les anteriors concepcions, l'aspecte més important no és el contingut que s'ensenya sinó les seqüències d'aprenentatge i les relacions entre alumnes i entre el professor i l'alumne.

L'Escola Pública "Es Pont" va iniciar en el curs 1989/90 una experiència de "**Projectes de treball dins l'aula**" la qual s'emmarca en aquesta darrera concepció "globalització com estructura psicològica".

QUÈ ÉS UN PROJECTE DE TREBALL?

Hem tingut l'oportunitat de parlar amb l'equip de professors que duu a terme

l'experiència, els quals ens han explicat que per a ells el **Projecte** és el tractament d'unitats temàtiques elegides lliurement pels alumnes i tractades mitjançant una metodologia globalitzadora emmarcada en la teoria constructivista de l'aprenentatge, entesa aquesta no com una acumulació de matèries o interdisciplinarietat sinó com una estructura psicològica de l'aprenentatge.

El principal objectiu que es plantegen és que l'alumne aprengui a aprendre, és a dir, que adquireixi un mètode d'aprenentatge que li pugui ésser útil per a qualsevol tipus de coneixement pel que senti curiositat i desitgi investigar.

El **Projecte de treball**, -ens segueixen explicant-, compleix tots els requisits per tal que l'aprenentatge que realitza el nin sigui un aprenentatge significatiu, és a dir que partint dels coneixements que el nin ja té i mitjançant l'organització de la informació, cercada per ell mateix i pel professor, es dona solució als interrogants plantejats, reorganitzant així el seu coneixement del món, traslladant aquests coneixements a altres situacions, descobrint els processos que l'expliquen i millorant la seva capacitat d'organització i de memòria comprensiva.

EL DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

L'experiència es realitza a tots els cursos, des de preescolar 4 anys fins a 5è d'EGB, i en tots els casos es realitzen les mateixes fases per al desenvolupament del projecte, malgrat el grau d'organització i la dificultat vagi en augment quan es tracta dels cursos superiors.

El procés s'inicia amb l'elecció, per part dels alumnes, del projecte a realitzar a partir de

les propostes presentades i argumentades per ells mateixos. Després, amb les aportacions de tota la classe es va confeccionant una relació de tot el que saben sobre el tema seleccionat i de tot el que volen saber. Seguidament fan una llista dels llocs o de les persones on poden trobar informació, la qual, després d'esser recollida, es classifica i tractada segons les seves característiques (bibliogràfica, audiovisual, entrevistes...)

A partir de les qüestions que els infants "volien saber" s'elabora el guió de la publicació que cada un dels nins realitzarà sobre el tema, la qual s'anirà completant amb la informació rebuda de les distintes fonts.

Les informacions rebudes són comparades amb les que tenien inicialment, de manera que els alumnes descobreixen fàcilment si el que ells ja sabien, o creien saber, abans d'iniciar l'activitat coincideix amb els nous coneixements apresos.

D'aquesta manera es van modificant els esquemes de coneixement, fet que es produeix quan es crea una certa contradicció entre els coneixements que l'infant tenia prèviament i els nous coneixements aportats.

Així mateix la informació rebuda és analitzada per saber si és vàlida i per delimitar el que és important del que és accessori. Una vegada tractada la informació es dona res-

posta als interrogants que s'havien formulat sobre el tema.

L'organització del treball pot variar, ja que depèn de les característiques del grup i del nivell de que es tracti. Generalment es combina el treball en gran i petit grup amb el treball individual. La tasca de contestar les preguntes a partir de la informació seleccionada, per exemple, es pot realitzar, segons els casos, amb dinàmiques diferents.

EL PAPER DEL PROFESSOR

Per a la realització d'un **projecte**, tant l'alumne com el professor han de desenvolupar un paper totalment actiu i investigador. Són els alumnes els que proposen el **projecte**, es parteix dels seus coneixements previs i del que desitgen saber. Són ells els qui han de donar idees per aconseguir la informació i els qui amb l'ajuda dels amics i familiars l'han d'aconseguir. Són ells els que mitjançant el tractament de la informació aconseguida donaran respostes als interrogants inicials i aniran organitzant el treball. Totes les seves idees i observacions seran escoltades i apuntades, el professor les ha de saber captar i organitzar, utilitzant-les en el moment adequat.

El professor, és, per tant, un catalitzador i creador de conflictes, al mateix temps que és

l'organitzador de les diferents reaccions que es van produint a la classe i el coordinador de les diferents activitats. Per altre banda, assumeix el paper de socialitzador de reaccions i descobertes i sense esperar respostes genials dels alumnes, sap convertir en genials les aportacions individuals amb la qual cosa afavoreix el sentiment d'autoestima de tots els seus alumnes.

METODOLOGIA

Per tal que l'aprenentatge sigui realment significatiu, ens explica Maite Sbert, directora del centre, són imprescindibles unes determinades condicions de classe. L'ambient ha d'esser relaxat, on sigui possible la diversitat d'activitats amb un horari flexible que faciliti l'adquisició d'hàbits d'autonomia. Cada setmana s'han de realitzar reunions de classe i és imprescindible que es valori la tolerància, la capacitat d'escoltar als demés, la paciència, el bon humor...

Les activitats, producte del **projecte**, han d'estar d'acord amb les necessitats de cada alumne i del grup, de manera que sigui possible que cada infant vagi avançant a mida de les seves possibilitats.

És important també afavorir activitats amb resposta divergent, respectant la varietat de treballs i possibilitant la realització de projectes paral·lels.

El cos humà, el koala, les tortugues, l'interior de la terra, les pedres, les tendes de

campanya... són alguns dels **projectes** que han realitzat els alumnes de l'Escola Es Pont. Per realitzar-los han planificat, estructurat, revisat, classificat, analitzat, comparat, relacionat, elaborat, avaluat..., en definitiva, han après a treballar i a adquirir destreses cognitives aplicables a distintes situacions.

LA FORMACIÓ DELS PROFESSORS

Per a la realització de l'experiència el professorat de l'Escola Pública Es Pont han dissenyat un pla de coordinació-formació molt complet. Quinzenalment es reuneixen tots els professors implicats per tractar aspectes metodològics, organitzatius i de formació. A les reunions de Cicles (de periodicitat setmanal) es tracten els temes que d'una manera més directa fan referència als nivells corresponents. Així mateix l'Escola, amb l'ajuda de distintes institucions, organitza habitualment cursets de formació del professorat com és el cas dels que varen organitzar durant el curs passat "Aspectes generals sobre metodologia de projectes" i "L'avaluació als projectes de treball". Un altre aspecte important són les visites a escoles de Barcelona que algunes mestres han realitzat per tal de conèixer altres experiències similars. Destaca, per acabar, la tasca d'elaboració de documents realitzada per l'equip de professors tals com pautes de seguiment del **projecte**, d'objectius/avaluació... que ens confirmen la professionalitat amb que s'està realitzant l'experiència □

— FITXA TÈCNICA —

Experiència: Projectes de treball dins l'aula

Centre educatiu: Col·legi Públic "Es Pont"

Localitat: Palma.

Nivells educatius: De preescolar 4 anys fins a 5è d'EGB

Nombre de participants: 147 alumnes i 7 professors.

Curs d'inici de l'experiència: 1989/90

Activitats més importants: Globalització d'aprenentatges basada en la perspectiva psicològica constructivista.